

1.2. Souhrnné charakteristiky průmyslu za roky 2006 až 2008

- **Produkce, tržby i zakázky zaměřily dolů**

Meziroční zvolnění temp růstu bylo patrné u téměř všech hlavních ukazatelů průmyslu již v prvním čtvrtletí roku 2008, jak je vidět ze souhrnné tabulky č. 1. Pouze počty pracovníků a nominální mzdy nadále rostly rychleji. Zahraniční zakázky pro český průmysl jako jediný z indikátorů meziročně poklesly. Tempo růstu tržeb z přímého vývozu kleslo o téměř 12 procentních bodů, u tržeb firem pod zahraniční kontrolou zhruba o 11 p.b.

- **Druhé čtvrtletí 2008 lepší než první čtvrtletí, meziročně však již útlum tempa**

Druhé čtvrtletí přineslo i pokles celkových zakázek. Jediným ukazatelem průmyslu, který rostl ve srovnání s předchozím rokem rychleji, byla průměrná nominální mzda. Celkově nebyl pokles temp růstu u většiny indikátorů průmyslu tak výrazný jako v prvním čtvrtletí, i vlivem nižší srovnatelné základny stejného období roku 2007: produkce stoupla o 5,8 %, tedy méně než před rokem (+9,3 %), ale přesto více než v prvním čtvrtletí (+5,7 %). Tržby firem pod zahraniční kontrolou stouply dokonce rychleji (+7 % proti 5,4 %) a vzhledem k exportní váze těchto firem rostly i jejich tržby z přímého vývozu (+8,7 % oproti +5,9 %).

- **Poslední tři měsíce 2008 propad zakázek, zaměstnaných, ztížený přístup k úvěrům**

Ve třetím čtvrtletí pokračoval propad zahraničních zakázek, jejichž hodnota byla meziročně o 5,9 % nižší, a také pokles celkových zakázek (-4,1 %). Nominální mzda v průmyslu rostla stejně (+7,4 %), ubylo však zaměstnaných osob (-0,2 %), což jasně signalizovalo nepříznivý fakt ochlazení ekonomiky. Obezřetnost bank vyvolaná globální finanční krizí a obavami o finanční zdraví úvěrovaných firem v ČR pak ztížila přístup k finančním zdrojům, i přesto, že základní úrokové sazby ČNB byly razantně sníženy. To vedlo k bankrotům některým firmám sklářského průmyslu.

Tab. č. 1: Produkce, tržby i zakázky (vybrané ukazatele průmyslu ČR, změny proti stejnému čtvrtletí předchozího roku v %)

	2006				2007				2008			
	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q
Index průmyslové produkce	15,5	9,3	9,7	10,4	11,3	9,3	6,9	8,4	5,6	6,1	4,2	-13,2
Tržby z průmyslové činnosti s.c.	16,4	9,5	9,4	11,6	12,8	11	9,4	9,9	4,9	6,2	4	-13,4
Tržby z přímého vývozu s.c.	16,2	8,9	11,6	16,2	17,4	14,5	10,8	11,4	6,5	9,9	7,6	-13,8
Tržby podniků pod zahr. kontrolou s.c.	26,7	16,6	16,6	19,3	16	13,6	11,4	11,3	5,6	7,3	4,4	-15
Průměrný počet zaměstnaných osob	1,6	1,5	2,1	1,6	2,3	2,4	2,6	2,7	2,5	1,3	-0,6	-3,5
Průměrná měsíční nominální mzda	6,3	6,4	5,2	6	8,1	7,5	7,4	6,9	11,6	8,7	7,5	5,8
Zakázky celkem b.c.	23,7	20	16,3	18,7	13,7	8,8	14	11,3	2,4	2,7	-1,3	-26,4
Zakázky ze zahraničí b.c.	19,7	12,7	15,8	21,9	17,2	15,1	16	7,4	-2,7	0	-3,2	-27,9

Pramen: ČSÚ

- **Plný dopad evropské recese**

Čtvrté čtvrtletí bylo z celého roku 2008 zatím nejvíce postiženo negativním vlivem recese v eurozóně a také EU 27 vlivem zhoršených exportních podmínek. Už čísla za říjen ukázala pokles, jímž byla postižena v podstatě všechna odvětví – nejen výroba aut (-14,7 %), nejcitlivější na vývoj hospodářského cyklu. Výrazně meziročně propadlo i hutnictví (-12 %) v reakci na pokles poptávky ve velkých rozvíjejících se ekonomikách.

